prima instanță: M. Soficiuc dosarul nr. 2ra-1419/17
instanța de apel: Iu. Grosu, A. Ciobanu, A. Corcenco

Î N C H E I E R E

07 septembrie 2017 mun. Chişinău

Colegiul civil comercial şi de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:
Preşedintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chişca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Nina Popa împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 martie 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Popa împotriva lui Arcadie Lozan cu privire la înlăturarea impedimentelor şi repararea prejudiciului material şi moral,

c o n s t a t ă:

La 20 noiembrie 2013, Nina Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Arcadie Lozan cu privire la înlăturarea impedimentelor şi repararea prejudiciului material şi moral.

În motivarea acțiunii menționează că, începând cu anul 1998 locuieşte în apartamentul nr.XXX, amplasat pe str.XXX, or. XXX. În anul 2009 a depistat că, Anatolie Samarin, fost proprietar al apartamentului nr.XXX, a strămutat peretele unde este instalat canalul central de ventilare, de la et.1 la etajul 5, conform planului casei.

Relevă că, conform Gost 30492-96 normativul umidității relative în încăperile locuibile este de 30-60%. Astfel, în urma măsurărilor instrumentale de laborator la aprecierea umidității relative a aerului în încăperile apartamentului nr.XXX, efectuate de către Centrul sănătate publică Soroca, s-a constatat că umiditatea relativă în încăperile locuibile a apartamentului nr.XXX constituie 90%.

Succesiv, relatează că, Inspecția de Stat în Construcții a constatat că, în apartamentul nr.XXX, nu funcționează ventilația, iar măsurările efectuate în apartamentele nr.XXX şi nr. XXX amplasate pe str. XXX, corespund inventarierii efectuate de OCT la etapa recepției.

Consideră că, noul proprietar al apartamentului nr.XXX, amplasat pe str. XXX, or. Soroca, Arcadie Lozan, în urma procurării apartamentului susnumit, a devenit succesor de drepturi şi a preluat toate drepturile şi obligațiile fostului proprietar al apartamentului. Prin urmare, neglijența proprietarului apartamentului nr. XXX i-a creat dificultăți pe parcursul a 11 ani (1998-2009), deoarece din cauza umidității ridicate cade tencuiala şi se umflă podeaua, fapt ce a impus-o să efectueze de 4 ori lucrări de reparație capitală a apartamentului, iar la moment apartamentul se află în aceeaşi stare şi necesită schimbată pardoseala.

Solicită admiterea acțiunii, obligarea lui Arcadie Lozan să restabilească funcționarea sistemului de ventilare, conform planului casei; încasarea din contul lui Arcadie Lozan în beneficiul Ninei Popa a sumei de 50 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului material şi moral şi compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1 500 de lei.

Prin cererea de modificare a cuantumului pretențiilor din 27 septembrie 2016 (f.d.155 recto-verso), solicită admiterea acțiunii, obligarea lui Arcadie Lozan să înlăture obstacolele în folosirea apartamentului şi să restabilească funcționarea sistemului de ventilare, conform planului casei; încasarea din contul lui Arcadie Lozan în beneficiul Ninei Popa a sumei de 34 263 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, suma de 50 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral şi compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 9 803 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 07 noiembrie 2016 s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Nina Popa împotriva lui Arcadie Lozan cu privire la înlăturarea impedimentelor şi repararea prejudiciului material şi moral (f.d. 174, 178-179).

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut că, canalul de ventilare este un bun comun atât a reclamantei şi a pârâtului, cât şi a celorlalți locatari a casei de locuit, prin urmare, de funcționarea acestuia urmează să aibă grijă toți locatarii.

Mai mult decât atât, instanța inferioară a constatat că, canalul de ventilare nu a constituit obiect a contractului de vânzare-cumpărare prin care Arcadie Lozan a procurat apartamentul respectiv, prin urmare, nu poate fi vorba de succesiune în drepturi şi obligații după procurarea apartamentului.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 martie 2017 s-a respins apelul declarat de Nina Popa şi s-a menținut hotărârea Judecătoriei Soroca din 07 noiembrie 2016 (f.d.206, 207-209).

La 27 aprilie 2017, Nina Popa a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 martie 2017 solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Bălți din 09 martie 2017 şi a hotărârii Judecătoriei Soroca din 07 noiembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul admiterii acțiunii (f.d. 217-221).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea materială, şi anume prevederile art. 376 din Codul civil.

La fel, invocă faptul că, instanța de apel a apreciat arbitrar şi unilateral probele, motiv pentru care consideră că s-au comis şi alte încălcări care au dus la soluționarea greşită a cauzei. În acest sens menționează că, instanța inferioară injust a apreciat ca fiind contradictorii concluziile expertului judiciar expuse în raportul de expertiză, precum că cercetarea apartamentului nr. XXX nu a fost efectuată deoarece nu a fost asigurat accesul în acest apartament. Or, aceasta frază este o eroare strecurată în raport, iar instanța de apel avea posibilitatea şi obligația legală de a întreprinde măsuri pentru clarificarea incertitudinilor.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfăşurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârşirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul şi în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greşită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu şi în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) şi (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Completul consideră recursul ca fiind declarat în termen, deoarece conform avizului de recepție DS3118058577AR recurentul a recepționat decizia instanței de apel la 29 martie 2017 (f.d. 206, 207-209, 2011), iar cererea de recurs a fost depusă la oficiul poştal la 27 aprilie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d.226).

Alegațiile recurentului precum că, instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 376 din Codul civil, nu pot fi acceptate, or, potrivit dispozițiilor alin. (1) al acestei norme, dacă dreptul proprietarului este încălcat în alt mod decît prin uzurpare sau privare ilicită de posesiune, proprietarul poate cere autorului încetarea încălcării. El

poate cere, de asemenea, despăgubiri pentru prejudiciul cauzat. Pot fi solicitate despăgubiri şi în cazul în care nu se cere încetarea încălcării sau executarea acestei cerințe este imposibilă.

Din sensul normei precitate rezultă că, dreptul de proprietate poate fi încălcat nu numai ca rezultat al lipsirii proprietarului de posesia bunului său, ci şi prin acțiuni săvârşite de terțe persoane astfel încât nu lipsesc proprietarul de posesia bunului, dar totuşi îl împiedică pe ultimul să-şi exercite în deplinătate prerogativele dreptului de proprietate.

Astfel, pentru apărarea dreptului de proprietate în temeiul art. 376 din Codul civil, este destul faptul săvârşirii acțiunilor ce împiedică exercitarea folosirii şi dispoziției bunurilor şi ca aceste acțiuni să fie ilegale, în caz contrar proprietarul nu este în drept să invoce violarea dreptului de proprietate. Or, obiectul revendicărilor constă în înlăturarea piedicilor aduse proprietarului, ca rezultat al săvârşirii acțiunilor ilegale din partea persoanelor terțe. Aceste încălcări trebuie să existe la momentul înaintării acțiunii negatorii.

La caz, instanța de recurs învederează că, potrivit dispozițiilor art. 8 alin. (2) lit. f) din Codul civil, drepturile şi obligațiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Astfel, recurentul avea obligația pozitivă, în temeiul art. 118 din Codul de procedură civilă, de a demonstra raportul de cauzalitate, or, prejudiciul trebuie să fie consecința directă a faptei ilicite, relația între aceste două elemente fiind de la cauză la efect.

În speță, completul taxează că, instanțele inferioare au dat o interpretare corectă normei care guvernează raportul litigios.

La fel, nu poate fi acceptat nici argumentul recurentei precum că, instanța de apel a apreciat arbitrar şi unilateral probele, invocând în acest că, Curtea de Apel Bălți avea posibilitatea şi obligația legală de a întreprinde măsuri pentru clarificarea incertitudinilor cu privire la eroarea strecurată în raportul de expertiză. Or, potrivit art.118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Succesiv, dispozițiile art. 119 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că, probele se adună şi se prezintă de către părți şi de alți participanți la proces. Dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăți, instanța este obligată să contribuie, la solicitarea părților şi altor participanți la proces, la adunarea şi prezentarea probelor necesare, cu excepția cazurilor în care instanța constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat şi cu scopul vădit de a tergiversa examinarea pricinii sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de pertinență.

În această ordine de idei, instanța de recurs opinează că, recurentul este degrevat de dreptul de a invoca aprecierea arbitrară de către instanțele de judecată a raportului de expertiză atât timp cât a avut un comportament pasiv în cadrul judecării cauzei şi nu a întreprins măsuri în sensul corectării presupusei erorii strecurate în raportul de expertiză şi a înlătura incertitudinile apărute în legătură cu presupusa eroare strecurată în acesta, inclusiv prin înaintarea unei cereri de audiere a expertului în cadrul şedinței de judecată.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurentul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel şi a hotărârii instanței de fond, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al recursului, lipsit

de conținut şi evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum şi lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

Instanța de recurs reaminteşte prin prisma jurisprudenței CtEDO, fosta Comisie a arătat că „… art. 6 §1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes” (*cauza Rebai şi alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Completul concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, iar circumstanțele de fapt invocate de recurent în cererea de recurs nu constituie obiect al recursului, or recursul devoluează exclusiv circumstanțele de drept ale cauzei.

Din considerentele menționate şi având în vedere faptul că argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) şi (4) şi prevederile art. 437 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Nina Popa, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) şi art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Nina Popa împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 martie 2017, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii Tamara Chişca-Doneva

Ion Druță